

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 37.

V Ljubljani, v petek 14. februvarija 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 13. februvarija.

Podpora stradajočim.

Ko se je meseca decembra sošel državni zbor, bil je eden prvih korakov, ki so ga po skupnem dogovoru storili slovenski poslanci, da so vladi v dosego državne podpore proti lakoti na Kranjskem, zlasti na ljubljanskem močvirju, na Dolenjskem in Notranjskem, pa na Goriškem razložili žalostne razmere in veliko bedo, ki je v imenovanih deželah nastala vsled velikih povodenj, peronospere in slabe letine. Kakor sem pa že tedaj omenjal, došla so bila vladi dotlej le iz Koroške, Galicije in Tirolske tako natančna poročila, da je omenjenim deželam naklonila državno podporo. Ko so poslanci pred Božičem odhajali domov, naprosili so grofa Hohenwarta, naj te zadeve med počitnicami nikar ne preziza in naj vladi priporoča to reč kakor hitro mogoče rešiti. Po praznikih bila je zopet njih prva skrb pri vladi, zlasti ministerskem predsedniku in pri finančnem ministru priporočati naglo in ugodno rešitev ter je bil dotično posredovanje prevzel deželni glavar dr. Poklukar, kateremu sta sledila še poslanca dr. Ferjančič in Klun, gledé Goriške pa dr. Tonkli in grof Coronini. Kakor so imenovani poslanci zvedeli iz ust ministerskega predsednika, je državna podpora Kranjski in Goriški zagotovljena in se bode državnemu zboru že skoraj izročil dotični vladni predlog, ki bo obsegal tudi še nekatere druge dežele.

Vojašnice

na Dunaji nekatere ljudi jako v oči bódejo, kar pričajo interpelacije v državnem zboru, v katerih dunajski poslanci zahtevajo, naj se vojašnice premaknejo iz mesta. Ministerski predsednik je danes na te interpelacije odgovarjal, da je vojno ministerstvo skrbelo za pravo cenitev dunajskih vojašnic in da stopi z vlado v dogovor, kadar bodo natančno dolo-

čeni pogoji, pod katerimi ga je volja vojašnice prestaviti iz mesta.

Židovske zadeve

so bile tudi danes glavni predmet, s katerim se je pečala zbornica poslancev. Galeriji ste bili tudi danes natlačeni, vendar poslušalci sprva niso bili tako nemirni, kakor zadnjič; menda so se spominjali dvakratnega pretenja predsednikovega, da jih ukaže izgnati, ako s svojim nemirrom motijo obravnave, konečno pa so postali tako predrzni, da jih je moral predsednik res pognati iz zbornice. Prvi govornik bil je danes poljski poslanec grof Pininski, kateremu je žid Rappaport odstopil besedo. Židje dobro vedó, da je veliko bolje, ako jih zagovarjajo drugi, kakor če se zagovarjajo sami. Sicer pa moramo priznavati, da se je Pininski v nasprotju z dosedanjimi govorniki držal predmeta ter v resnici razpravljal prave razmere židovskih verskih občin. Za njim je bil sprejet konec razprave in sta bila kot zagovornika izbrana Lueger in Weitlof.

Dr. Lueger je v lepem govoru zavračal trditve poslancev Zuckra in Blocha in živahno opisoval razmere, kakoršne so vsled obilnega števila židovskih prebivalcev na Dunaji. Obrni se kamorkoli hočeš, povsod se šopiri židovstvo. Dr. Lueger je omenjal tudi že prej večkrat imenovanega Veitha in dokazoval, da nikdar ni govoril besed, na katere se je skliceval dr. Zucker. Tudi dogodka v Tisza-Esslaru se je spominjal in iz sv. pisma stare zaveze pričeval, da so se židje večkrat omadeževali s krvjo, in da ni res, kar je v tej zadevi trdil Bloch. Med Luegerjevim govorom so levičarski poslanci večkrat živahno ugovarjali, z galerij pa je bilo mimogredé slišati sikanje, katero je pa g. predsednik čisto preziral.

Za njim je dolgočasno, kakor vselej, govoril dr. Weitlof, ki si hoče menda prislužiti naslov častnega žida, ker je napejal vse svoje moči, da bi židovstvo opral in svetu dokazal, da so židje pravi

poštenjaki in da ni gršega na svetu, kakor z anti-semiti proti njim delati. Ko je končal, so mu židje, pravi in častni, na galeriji ploskali, drugi pa so sikali in nastal je velik vrišč, ki je predsednika primoral galeriji opominjati, da ji veli izprazniti, ako ne dadó miru. Na vrsto pride še nekaj dejanjskih popravkov, potem pa govori poročevalec Gnjewoš; še-le za njim bo glasovanje, o katerem se le toliko vé, da je poslancem, celo poljskim na prosto voljo dano, kako hočejo glasovati. Mnogi se bodo glasovanju izognili, zlasti poslanci, kateri državi odrekajo oblast določevati v verskih zadevah, bodisi v katoliških, ali protestantskih, ali židovskih. Zopet eni bodo glasovali zoper ta zakon, ker se od njega nadejajo slabih nasledkov za katoliške pokrajine.

Z izgovorom dejanjskih popravkov sta govorila Menger in Türk. Ko je poslednji končal, nastalo je na goreni galeriji tako sikanje in vrišč, da je predsednik ukazal goreno galerijo izprazniti. Ali dolgo časa je trajalo, in predsednik je moral trikrat močno zakričati, predno so se razsajalci umaknili iz zbornice.

Vzdih pod zeleno Tatro.

V državi, ki duševno tako propada in zaostaja, kakor je Ogerska, zasluži vsako pretresavanje vprašanja gledé ljudske omike resne pozornosti. Vprašanje ljudske izobrazbe nahajalo se je zopet na dnevnem vsporedu ogerske poslaniške zbornice povodom proračunske debate. Kako se je oziralo pri teh razpravah na nemadjarske, zlasti slovanske narodnosti, to preseza meje najsurovejšega šovinizma.

Nihče ni zavidljiv, ako se madjarski akademiji, madjarskemu muzeju, madjarski operi, madjarskim gledališčem, madjarskim potrebnim pisateljem ter raznovrstnim drugim zavódom in osebam, delujočim na povzdigo in v izobraženje madjarskega plemena, žrtvujejo ogromne svote iz državne blagajne. Vsak to privoščí madjarski narodnosti, kedar tega treba.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Esquiros je osnoval ligo južnih departementov. Cluseret, ki je pozneje postal vojni minister pariške komune, je bil poklican za poveljnika zvezne vojne. Pa jeden del narodne garde se ni hotel podvreči njegovi oblasti. Prišlo je do boja. Meščani so bili dosedaj pred vsem drugim smešni, pa bali so se jih tudi; sovražiti pa so jih začeli kar moč zaradi ustreljenj v meilhan-skih drevoredih; tekla je kri, nekaj so jih ubili. Ker so se torej dogodbe zasuknile na žalostno stran, pošlje Gambetta v Marseille novega prefekta.

Nered je dospel na vrhunec.

Strankarji južne lige so pokrili vse mestne zidove z velikanskimi nabitimi listi, na katerih so se brale v neizmernih črkah le-te besede:

„Mi hočemo, da se obdrži Esquiros!“

Novi upravitelj departementa, državljan Mark Dufraisse, pride, gre na prefekturo, pregleda položaj, spozna, da se ne more obdržati, in se izgubi brez bobna in trombe; v zadoščenje mu izročé prefekturo morskih planin, katerih se je bilo lože polastiti.

Gambetta pa je hotel imeti zadnjo besedo v tej reči. On odloči, da ima prevzeti Esquirosovo mesto Alfons Gent v imenu tourske vlade. Gent pa je imel zasesti mesto ne jednega, temveč dveh prefektov; pozabil sem Vam namreč povedati, da smo imeli v Marseille-u dve glavi ob enem; ena je bila Esquiros z naslovom upravitelja ronskih ustij, druga Delpuch z naslovom prefekta. Ne bom govoril o Mauriciju Rouvier-u, kateremu je tourska vlada tudi ponudila to prefekturo med odklonitvijo Marka Dufraisse-a in sprejetvijo Alfonsa Gent-a; Rouvier, hudomušen, prepričan, se kakor glavni tajnik, da upraviteljstvo ronskih ustij ponuja več trnja, kakor cvetic, je odgovoril: „Hvala; ponudite to mesto komu drugemu!“

Imenovanje Gent-ovo je bilo vsprejeto s krikom srda od Esquiros-ovih in Delpuch-ovih strankarjev. Jaz sem bil v številu teh. Rekli smo si, da je Francija izgubljena, če novi upravitelj posede prefekturo. Natanko govoriti, žrtvovali smo Delpuch-a, prefekta št. 2, Gambettovim tirjatvam; pa prefekta št. 1, to je, Esquiros-a, nikdar!

Pri mladi mestni legiji so nekateri držali s toursko vlado, in drugi z južno ligo. Girondisti, kakor smo mi rekli legijancem, ki so sprejeli Gent-a, bili so premetení kakor „hribci“. Naredili so državni udar. Neko noč so pobrali vse karabine, s katerimi

smo mi izvajali zasuke na šentmihelski ravnini in so jih izročili bataljonom narodne garde, ki so bili za novega prefekta.

To je bila „prokleta izdaja“. Obrnil sem se na legijonce, ki so ostali zvesti Esquiros-u. Sestavimo vojno sodišče, kateremu smo rekli „marcijalni dvor“ mlade mestne legije, in gremo sodit izdajalce.

Sevéda, ne jeden onih se ni ponižal priti pred marcijalni dvor, pa to je malo koristilo, mi smo jih vendar sodili.

Spominjam se, da sem jaz opravljal službo državnega pravdnika. Uradni odvetnik, kateremu je bilo naloženo, braniti nenavzoče, Elija Devèze, je bil licejski tovariš, ud višjega stanú legije.

Resnobno se trikrat pokličejo legijonarji-girondisti.

„Tistin Capefigue! . . . Tistin Capefigue! . . . Tistin Capefigue! . . .“

Molk.

Nato začnem:

„Zatoženi Tistin Capefigue se ne oglasi pri branji svojega imena; ker pa je izdaja očividna in se ne dá utajiti, predlagam, naj ga marcijalni dvor sodi, če tudi nenavzočega.“

„Dovoljeno.“ — zamrmra predsednik.

Elija Devèze vstane:

Če se pa postopa s tako perfidijo zoper katoliški slovanski ljud, kakor so to pokazali Madjari naposled v zbornici, prisiljeni smo dvigniti svoj glas zoper duševno zatiranje trpečih bratov naših, rodnih Slovkov pod Tatrami.

V istini je to strašno, kako se vzgojuje na Ogerskem prirodno tako nadarjeni slovaški ljud. Na Slovaškem, ali kakor ondi pravijo „na Slovači“, ima v prvi vrsti duhovščina vpliv na pravno vzgojo ljudstva. Katoliška cerkev vsako leto pošilja na stotine misijonarjev k raznim narodom, zahtevajoč od svojih zastopnikov popolno znanje jezika, v kojem imajo delovati med ljudstvom. Hotentotom se pošiljajo duhovniki, govoreči hotentotski, da mogó spolnovati svoje svečeniške dolžnosti.

In na Ogerskem? Tam je madjarski šovinizem došel do te skrajnosti, da se mladina, izvolivši duhovniški poklic, vzgojuje v madjarskem jeziku. Že takoj na gimnazijah si mora nemadjarska mladež prisvojiti madjarščino v tej meri, da potem, ko zapusti gimnazijo, skoro popolnem pozablja svoj materini jezik, ali se je pa toli izurila v madjarščini, da stoprav po daljši praksi more ljudstvu propovedovati v njegovem jeziku, toda o pravilni pisavi v materinem jeziku še misliti ni.

Madjarska vlada se je zelo potrudila, da se je madjarizacija vrnila tudi v ogerska semenišča, in tako ima vrhna cerkvena uprava dandanes velik križ pri nameščenju slovaških župnij ali drugih nemadjarskih, in ker ni moči najti ugodnih in sposobnih kandidatov, veščih jezika župljanov, mora često pošiljati nemadjarskim vernikom madjarskega duhovnika. Kako korist pa more imeti od tega ljud, kak vspeh cerkev iz taih razmer, more si vsak prešteti. Tako se je torej pod raznimi zapletkami vrnil madjarski šovinizem celó v ustave, koji bi imeli biti prosti in nepristopni vsem ljudskim strastem.

O tem nesrečnem predmetu razpravljalo se je v poslednjem zasedanju ogerskega parlamenta, toda v zbornici, v koji poseda tolpa poslancev iz slovaških okrajev, ni se oglasil nihče zoper nepristojnosti v šoli in na višjih ustavih. Še tedaj se nikdo ni oglasil, ko je poslanec St. Nagy neutemeljeno tožil, da se na ljudskih šolah ne poučuje tako v madjarščini, da bi mladina mogla madjarski tudi priučiti pred sodiščem! — Kakor bi bil ljud za sodišča tu, a ne sodišča zaradi ljudi! Vsa kulturna debata obsezala je dvoje vprašanj: Odstraniti z gimnazij grščino in razširiti madjarsko kulturo.

Zbornica je razpravljala tudi o židovskem in drugih vprašanjih, toda o živenskem, razumnem izobraževanju nemadjarskih katoličanov nihče ni črnil besedice.

Čuda ni, da bode taka brutalnost imela grozne posledice na ljudsko vzgojo in se s časoma more osvetiti na državi sami. S takim postopanjem odjemlje se ljudstvu vera, tako pobožnemu in navnemu ljudstvu, kakeršno je pod zeleno Tatro! Najdražji ljudski imetek, duševna blaginja, prodaja se za ničevó madjarsko lečo. Extra Hungarism non est vita! . . .

„Iz kakih vzrokov je tožen moj varovanec Tistin Capefigue?“

„Njemu so bili,“ — pritegnem jaz, — „izročeni ključni omar, kamor smo spravljali legijske karabine. Tistin Capefigue je dal ključce sovražniku. To je izdaja v vojnem času. Predlagam torej obodbo na smrt za Tistina Capefigue-a.“

Predsednik povabi uradnega branitelja, da pové svoj zagovor.

„Državljeni, udje marcijalnega dvora,“ — rekel je Elija Devèze, — „težavno nalogo imam: zmanjšati hudodelstvo, katero je zakrivil ta zločinec, ki nosi ime Tistina Capefigue-a; to Vam je delo, ki presega moje moči. Vendar se ne morem odtegniti dolžnosti, da bi ga ne branil, ker mi je Vaša modrost naložila to tlako. Ne vidim nikakega izgovora za obnašanje svojega varovanca; noč je bila, naše zaupanje je zlorabil, ko je izdal sovražniku ključce od omar našega višjega stanú. Pridružujem se torej predlogu spoštovanega udá državnega pravdníštva. Vendar kot branitelj Tistina Capefigue-a predlagam, da se njegovemu imenu nikako očitno sramotno znamenje ne vtisne zaradi veljavne njegove družine.

Marcijalni dvor se posvetuje in obsodi Tistina Capefigue-a, da ima biti z orožjem umorjen, brž ko bodo okoliščine pripustile, da ga zgrabijo.

(Dalje sledi.)

Hus v svojem in sedanjem času.

VIII.

Načrt Husov je bil nekako ta-le:

Kralj Vencelj je za pizanski zbor in zoper pravega papeža Gregorija XII., nadškof Zbinek je pa proti temu zboru in za Gregorija XII. Ta dva sta si v nasprotju in to se dá porabiti: „Quibus litigantibus tertius gaudet“. Ta tretji je bil Hus.

Nadalje je Hus videl, da Nemci ne zaupajo kralju po tej vseučiliški borbi, toliko bolj pa držé Čehi z njim. Nadškof pa je stal trdno za papeža in z njim nemški in večina čeških duhovnikov. Na tej podlagi je Hus po svojih prijateljih na dvoru izvabil kralju ukaz z dné 22. jan. 1409, ki prepoveduje vsako občevanje s papežem Gregorijem XII. Kdor bi se upiral, prime se in zapre.

Zdaj je Hus gledal od strani, kako se bo razvijal boj. Nadškof in duhovniki so ostali zvesti papežu in kraljevega ukaza niso uvažali. Kar začno kraljevi biriči loviti in zapirati duhovnike v Pragi in po okolici.

V tej sili izreče nadškof čez Prago interdikt. (Ustavi vsa cerkvena opravila razven skrajne sile.) Hus in tovariši se pa za ta škofov ukaz niso zmenili, nasproti je Hus tako strastno govoril vsled tega proti nadškofu v betlehemiški kapeli, da je razdraženo ljudstvo vrelo pred škofijo in pretilo nadškofu.

Nadškof se umakne iz Prage na svoje posestvo na kmetih. Zdaj so imeli Husovci proste roke in so napravili pravo preganjanje cerkve in duhovnikov, kakor v prvih časih krščanstva. Nekateri so zaprli in umorili, druge so prognali, tretji so sami pobegnili, vsem pa so pobrali, kar so imeli in cerkveno premoženje je pograbil Vencelj.

To preganjanje pa ni šlo samo po Venceljuovem ukazu. Ko so videli plemiči po deželi, kaj počne kralj, posnemali so njegov vzgled in so začeli preganjati sosedne duhovnike, jemati jim posestva, denar in drugo cerkveno blago; in — branil ni nihče, ne Hus ne kralj.

Po vsej deželi je bila ta grozna, krivična, gnusna mreža razprostrta. Ni čuda, da je zašel tudi med ljudstvo tak hudoben duh. Ko so videli, da kradejo in ropajo graščaki že itak bogati, začeli so tudi kmetje in rokodelci jemati, krasti, ropati, in kar ni pobegnilo, zadržali so. Prav radi so jih v vodo metali, češ, da to kralju posebno ugaja.

Koliko so posamezni duhovniki sami zakrivil tako ravnanje, tukaj ne moremo preiskavati; a to je gotovo, da je prav mnogo nedolžnih trpelo take krivice.

To divjanje je razsajalo po Českem do 2. sept. 1409, ko se je udal nadškof Zbinko kraljevemu ukazu, priznal pizanski zbor in tam izvoljenega Aleksandra V.

Tega koraka nadškofovega ne moremo odobravati, razlagati pa lahko, če pomislimo strašne stiske, v katerih je živel.

Preganjanje je sicer prenehalo, a škode niso povrnili. Za Husovce pa je prišla nova doba. Najprej se dá Hus v oktobru voliti za rektorja. Stari magister Janez Elijev je hvalil in častil Husa: učenika v Izraelu, ki vodi izvoljeno ljudstvo, družega Nikodema, ponižnega in krotkega — posrednika med Bogom in njegovim ljudstvom.

Med tem pa je došlo nadškofu proti Husu mnogo pritožb, da uči Wiklifovo krivo vero, da propoveda pohujšljivo in zoper prepovedi, da je on vse sprožil in napeljal prepir in preganjanje. Vse te zatožbe izročil nadškof cerkvenemu sodniku, da jih preišče in izvrši. Ali Hus se je vedel tako, kot bi bil on sodnik in škof zatoženec, zato so vso stvar odstopili pizanskemu Aleksandru V. Nadškof je popisal žalostne razmere na Českem, vzroke, iz katerih izvirajo, in pomočke, ki bi utegnili pomagati, ter prosi Aleksandra V., naj ukrene potrebno iz svoje polne moči.

S tem poročilom so se razmere močno presukale. Dosedaj je bil Aleksander V. nadškofov nasprotnik, in je bil celó poklican, naj osebno pride se opravičit zaradi tistega sklicevanja nekaterih slušateljev na papeža v zadevi Wiklifovih spisov.

Aleksander V. urno izdá novo bulo (ukaz), kjer vse prejšnje zoper nadškofa prekličé, in mu ukaže, naj si izbere štiri magistre iz bogoslovja in dva doktorja kanonskega prava, ki naj skupaj presodijo, kaj je krivoverskega, in naj to nadškof prepové v papeževem imenu. Enako naj določi cerkve, kje se

sme pridigovati, povsod drugod naj prepové; tudi naj pobere vse Wiklifove spise od ljudi, da se uničijo.

Zoper ta ukaz ni priziva.

Ta bula je došla v Prago dné 9. marca 1410. Nadškof hitro ukrene, kar bula tirja, in tako je bil Hus zopet v nevarnosti priti pred sodišče. Zato urno napiše pismo na Aleksandra V., da je o razmerah na Českem slabo podučén, da ni krivovercev med Čehi, da je celó sam nadškof to očitno potrdil.

Preiskava je šla vkljub temu naprej in na sinodo. Na sinodi v juniju 1410 razglasi nadškof razsodbo dotične komisije, da se imajo vsi do takrat izročeni Wiklifovi spisi kot v istini krivoverski sezgati, in kar jih je še med ljudmi, naj se v šestih dneh izročé komisiji. V smislu bule so določili nekoliko cerkvá, kjer se sme očitno ljudstvu govoriti, povsod drugod je bilo pod kaznijo izobčenja prepovedano pridigovati.

Ta zadnja omejitev pridigovanja je Husa in tovariše najbolj zadela. V tem očitnem in vednem obdelovanju ljudstva je bila glavna njihova moč, in zdaj so to žilo hipoma prerezali. Kaj začeti? Hus ni dolgo premišljeval. Urno zasuče stvar tako-le: Kdor brani besedo božjo oznanjevati, ta se ustavlja Kristusovi naredbi, in taka je ta prepoved pridigovanja, zatorej veljajo tukaj besede: „Boga je treba bolj poslušati kakor ljudi“.

Te besede so same na sebi resnične, v Husovih ustih pa niso bile resnične, ker Hus takrat ni bil več pravi apostol ali pooblaščenec Kristusov, bil je izobčen, v javnem soglasju s krivovercem Wiklifom, v nasprotju s svojim škofom in s sinodo, on ni oznanjeval „božje besede“, ampak Wiklifove in svoje krive nauke. Torej je bilo vse to zavijanje zanj brez veljave in polajšanja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. februarija.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. Imenovani so že vsi štirje zaupni možje v komisijo, katera bode razdelila Češko v nove okraje, in sicer dva za stranko dr. Riegerja in dva za stranko dr. Schmeykala. Ti zaupni možje so: dr. Schlesinger, dr. Waldert, dr. Škarda in dr. Kořan. Pravosodni minister je določil z odlokom 3. dné februarija, da sme dr. Rieger in dr. Schmeykal vsak le po jednega moža izvoliti. Ker ste pa obe stranki izrekli željo, da bi se podvojilo število zaupnih mož, dovolil je to pravosodni minister. — Mladočehi bodo imeli dné 20. t. m. shod zaupnih mož. V glavnih točkah bodo odklonili spravo. — Brnski „Hlas“ piše, da so se vsled sprave shujšale razmere na Moravskem in da bode češki klub moral odločneje podpirati moravske zahteve.

Češka ženska društva podpisujejo peticijo, katero bodo predložila državnemu zboru. Peticija se glasi: Visoki državni zbor naj premeni postavo v tem smislu, da bodo tudi ženske mogle obiskavati vseučilišče ter prositi za učiteljska mesta na višjih dekliških zavodih. — Ako bodo poslanci galantni, prišlo bode tudi v Avstriji na dnevni red vprašanje o ženski emancipaciji.

Vnanje države.

Rim. Iz Rima se poroča: Papež Leon XIII. se je zelo pohvalno izrazil radi obeh izjav nemškega cesarja Viljema gledé delavskega vprašanja na krščanski podlagi. Razveselilo ga je tudi, da se skličé gledé tega vprašanja mejnarodni shod.

Italija. Crispi je rekel v zbornici, da se bo Italija vdeležila konferencije v Berni in da v tako imenitnih vprašanjih rada z Nemčijo sodeluje. Začetni postopki cesarja Viljema so novi dokaz, da se bodo najvažnejša socialna vprašanja rešila v monarhijah. — Vlada je zbornici predložila zeleno knjigo o razmerah na Kreti. Iz knjige se razvidi, da so Anglija, Avstrija, Nemčija in Italija soglasno v Atenah priporočale zmernost in previdnost gledé nemirov na Kreti.

Bolgartija. „Journal de St. Pétersbourg“ piše, da v Bolgariji še ni miru. Vlada vojvode Koburškega še ni utrjena, radi česar se morajo poveljniki vojnih čet menjavati. — „Fremdenblatt“ je poročal, da nezadovoljnost in gibanje v Bolgariji ni obrneno proti vladi, marveč proti agitatorjem. Temu listu nasproti piše pa „Journal de St. Pétersbourg“: „Ko bi temu tako bilo, kako bi mogel potem biti Stambulov prisiljen, strogo postopati proti svojim agentom, katerih jeden je zaprt, drugi odstranjen?“

Francija. Kakor smo že včeraj poročali, obsojen je bil princ Filip Orleanski na dveletni zapor. K obravnavi prišlo je mnogo plemenitašev. Predsednik pozval je prince, in ta je prišel v spremstvu vojvode Luyneskega. Predsednik reče: „Zatoženi ste, ker ste prelomili postavo z dné 22. julija 1886. l. Dobro Vam je znana postava, da ne smete v francoski vojski služiti.“ Princ mu odgovori: „Ne bil bi sedaj v zaporu, da ni te postave.“ Dalje je princ

odgovoril na vprašanje sodnikovo to-le: „Prosim dovoljenja, da se pozivljam na sodišče. Prišel sem na Francosko, da bi bil vojak, a iz nikakih političnih namenov. Politika je dolžnost le mojega očeta, čegar udani sin in zvesti služabnik sem. Prišel nisem v zbornico, temveč k vojaškemu naboru. Vedel sem pač, kaj se bode z menoj zgodilo, a to me ni strašilo. Služiti sem hotel domovini svoji; je mar to prestopke postav? Jaz ljubim domovino, je li to napaka? Ne, nikakor ne, jaz nisem zakrivil ničesar. Zagovarjal se ne bom. V prognanstvu svojem učil sem se spoštovati sodniški stan, torej hočem i zdaj sklepe njegove s spoštovanjem sprejeti. Da bi bil pomiloščen, ne upam; ako bodem torej obsojen, vém, da me bo obžalovalo 205.000 novincev, kateri bodo dosegli srečo, služiti domovini svoji.“ Pri tem zaslisanji rekel je tožitelj, da se mora gledé princa postaviti poslužiti, ki prepoveduje pretendentom bivanje na zemlji francoski. Tu gré za postavu, ki se je navlaš prelomila. Zagovornik Rouse je pa rekel: „Princ je prišel na Francosko, da bi bil vojak. Radi mladosti svoje je storil to, a ne iz drugih namenov. Da je pa hotel služiti domovini, častno je zá-nj za celo njegovo življenje. Bog daj, da bi imela Francija za časa vojne mnogo takih sinov! Sodniki bi pač srečnejši bili, ko bi mogli njega braniti namesto soditi.“ Konečno je omenil zagovornik prinčev, da vojaška postava razveljavlja postavu proti princem. Kmalu potem se je izrekla po kratkem posvetovanji razsodba. Ko so jo proglasili, klicalo je občinstvo: „Živel princ in vojska! Živela republika!“ Po obravnavi je zaprla policija 25 oseb. Princu napravili bodo brzkone posebno ječo, oziraje se vsejedno na njegov stan. Hrano smel bode si od drugod preskrbeti in dovoljeno mu je tudi prijatelje sprejemati. Jedni listi hvalijo, a drugi grajajo to postopanje proti princu. „Estafette“ poroča celó, da je izgubil princ s svojim vstopom v indijsko armado narodnost francosko. — Vprašanje nastaja, ali ga bode pomilostil predsednik republike? Večina listov zatrjuje, da se bode to zgodilo. Sicer pa si republikanska vlada z zaporom ne bode veliko pomagala, ker zapor je princu v tem slučaju le priporočilo.

Rumunija. Blaremburg je poročal v zbornici gledé zatožbe ministerstva Bratianovega. Cogalniceano je govoril proti nasvetu. Ministerski predsednik je poudarjal, naj bode zbornica popolnoma nepristranska in naj brez vsake strasti bi sovrášta dobro preudari svoje glasovanje. Catargi je govoril, naj se toži prejšnje ministerstvo. Potem se je glasovalo v zbornici, in sicer za vsakega ministra posebej. Predlog, da se Ivan Bratiano toži, se je odklonil.

Nemčija. Iz Berolina se poroča, da bode volitev državnega zbora 20. t. m. in da se bo sklical v nekaj tednih. Skoro gotovo predložili se bodo drugi predlogi državnemu zboru gledé vprašanja proti socialistom.

Portugal. V Lizaboni je bila te dni zopet republikanska demonstracija. Veliko ljudij je hitelo v kolizej k shodu. Ko je vlada to zabranila, šli so ljudje na trg Dom Pedro, kjer so hoteli trije republikanci hujskati množico. Policija je zapovedala zbrani množici, naj se razide, a ker so se večinoma temu protivili, zaprli so 28 bolj silnih oseb.

Izvirni dopisi.

Iz Vel. Lašč. 11. februarija. (Dolenjska železnica.) [Konec.] Bil sem pred petimi dnevi pri ministerstvu in zvedel, da vlada pričakuje izjave interesentov. Pri tem pa je, gospóda moja! vsak stotak velike važnosti ravno zavoljo moralnega vpliva. Izjave interesentov bodo pokazale, ali želi in v koliki meri želi ljudstvo železnice?

Govorimo najprej o občinah in njih doneskkih.

V tistih 10 milijonih tiči nakup zemljišča, kamna, peska, lesa itd. Nakup zemljišča je proračunjen na 393.000 gld.; od teh pride na kočevskolaški okraj 153.000 gld. Kar se tiče občinskih pašnikov, zavežejo naj se občine, da je dadó brezplačno. Občine morajo vplivati tudi na posamezne posestnike. Ne bode se tirjal svet od njih zastonj, a vsaj toliko morajo gledati, da ne bodo pretirali prevelikih zneskov. Kamenje in pesek na občinskih tleh naj odstopijo občine brezplačno. Ravno tako naj spet vplivajo na posamezne posestnike, da ne bodo zahtevali prevelikih zneskov. Lomljenje kamna preskrbi železnica sama. Moram reči, da so bili interesenti kočevskega okraja najpoprej pripravljene kaj žrtvovati v ta namen. Celó male občine so sklenile dati nekoliko lesa zastonj.

Treba pa je tudi denarja. Ta se dobi na razne načine. Najvspešnejše bode, da občine kupujejo glavniške delnice. Ako žrtvujejo za druga podjetja in stavbe toliko denarja, dale bodo pač tudi nekaj za železnico. Saj ni treba, da bi dali takoj vse iz lastnega žepa. Kranjska in ljubljanska mestna hranilnica sprejmete rade take dolgove po 5%, kateri se lahko pokrijejo v 40 letih. Delnice se bodo obrestovale, če tudi ne precej v prvih dnevih, vlasti

če začno kopati kočevski premog. Torej koder morejo občine, naj se pobrinijo tudi za doneske v denarjih, če tudi male. Tako se je zavezala trebanjska občina za 1000 gld. z vsakoletno 1% doklado; prečinska z 2% doklado za nakup delnic. Dasi nismo bogatini, a z združenimi močmi se dá doseči mnogo.

Do denarja se pride še na tretji način. Na pr. občina velikolaška se zaveže plačati na leto 50 gld. v ta namen, da se zajamči obrestovanje stavbinskega kapitala (po 4%), dokler železnica sama ne obrestuje.

Tako bi se lahko nakupilo mnogo glavinskih delnic, kar nam je lahko v vzgled Češka. — Brusnica je oddaljena od železnice in vendar bode dala 50 gld. vsako leto, dokler železnica ne bode vrgla 5%. Kočevsko mesto je jamčilo 400 gld. na leto.

Imovitim zasebnikom pa ne morem nikoli dovolj priporočati, da nakupijo glavinskih delnic. Do 20. februarija moram imeti v rokah vso stvar in ako izkažem, da je ta ali oni pripravljen kupiti akcijo za 100 ali 200 gld., tedaj bode to zelo vplivalo in moram reči, da bode koristil jako mnogo sebi in drugim.

Vsako besedo, ki sem jo izustil, premislil sem dobro in vém, da vtisek, ki ga bodo napravile vaše izjave, bode odločilen na Dunaji. Ako ste torej le količkaj dobre volje, preudarite moje besede in dajte mi odločen odgovor, kakor sem jaz odločno govoril.

Ta govor gospoda poslanca se je vsprejel navdušeno. Posamičniki so možem razkladali besede govornikove. Župan velikolaški, g. Hočevnar, zagotavlja, da ta denar za delnice ni izgubljen, ter pojasnuje, kaj so delnice in pové, kakó lahko se bode radi železnice prodal vsak grm in trn, sadje itd.

Vel.-laški sodnik, g. Šufraj: Hvalite Boga, da vam kamenje odstranijo. — In akcije? Prišel bode morda komaj kak krajcar na enega posestnika.

Oskrbnik kušperške graščine, g. Gaudia, omeni veliko zemljišče svojega gospoda (razteza se v tri glavarstva) ter pravi, da bode gotovo graščina mnogo prispela z doneski, kadar zvé natančnejše pogoje in progó, koder pojde železnica.

Gosp. Šufraj popraša, kje bode kolodvor ter zagotovi, da bode Vel. Lašče rade več dale, ako jim bode kolodvor na ugodnem kraju.

Gosp. poslanec odgovarja, da se bode to določilo še-le pri nadrobnejšem projektu. Gotovo pa bode železniški konsorcij bolj ustrezal željam tistih, ki več obljubijo.

Ribniški sodnik, g. Višnikar, zatrdi, da bodo Laščani gotovo imeli kolodvor, ako dadó prostor za to brezplačno.

Vel.-laški notar, g. Lenček, izraža hvaležnost gospodu poslancu in obeča, da bodo uvaževali njegove nasvete.

Gosp. poslanec odgovori, da so besede gospoda notarja laskave, a nezasluzene. Dolžnost poslančeva je to, pravi, in zapustil je družino in važne obravnave na Dunaji le zaradi tega, ker je dolenjska železnica tako neizogibno potrebna, kar dokazuje obilno število interesentov, in ker je ravno zdaj tako ugoden trenotek za-njo. Dolžnost poslančeva ni samo duševni, ampak tudi gmotni blagor narodov. Na pesek zidamo, ako ne poboljšamo gmotne podstave našega naroda. Gmotna nezavisnost bode prinesla več veselja tudi za duševno omiko in za narodni ponos. Torej ne morem sprejeti hvale, pravi gosp. poslanec, zakaj dolžnost moja je to. A storite tudi vi svojo dolžnost, da obrodi sad na korist domovine.

Zastopnik videmske županije, g. Fr. Žnidaršič, zahvali se gosp. poslancu v imenu kmetskih občin ter obeča, da se potrudijo kolikor mogoče za ugodno izpeljavo poslančevih mislij.

Gospoda poslanca veseli ta izjava predgovornikova, poudarja važnost kmetskega stanú za slovenski narod ter ponavlja hitro izvršitev dolžnostij od strani kmetskih interesentov gledé dolenjske železnice.

S tem je bil oficijelni del končan. Poročevalec le še pristavlja željo, da bi se interesenti dobro in hitro pobrinili za izvršitev svojih dolžnostij gledé materijala in denarja; zakaj zdaj ali pa — Bog vé kdaj? „Dajte, in se vam bo dalo.“

Iz ribniške doline, 12. februarija. (Dolenjska železnica.) Danes imam ti, dragi „Slovenec“, sporočiti za celo Dolenjsko veselo novico, da bo vendarle kmalu tolikanj zaželjena železnica drdrala po naših prijaznih, a sedaj tako zapuščenih dolinah. — Vsaj naš državni poslanec g. Šuklje, kateri ravno te dni v imenu konsorcija za napravo naše železnice

po Dolenjski potuje, dal nam je pretekli ponedeljek zagotovilo, da dolenjska železnica še nikdar ni bila tako blizo in da je opravičeno upanje, da bo državni zbor še v sedanjem zasedanji imel obravnavati o dotični vladni predlogi. — Lahko si je tedaj misliti, s koliko pazljivostjo je poslušalo nad 60 mož. večinoma županov in občinskih odbornikov zbranih v Ribnici, pretekli ponedeljek popoldne od gosp. državnega poslanca izvrstno sestavljeno poročilo o stanji obravnave gledé naše železnice. Natanko, v kolikor ga, kakor je rekel, ne veže molčečnost, nam je razložil, kako se ravno v zadnjem času dunajski finančni krogi zanimajo za to podjetje, in da je neka družba pripravljena dati potrebni kapital — ako le tudi dolenjski interesentje t. j. občine in imoviti zasebniki v dejanji pokažejo, da jim je na zgradbi železnice v resnici kaj ležeče. Povedal nam je naravnost, kaj konsorcij pričakuje od nas, ali kaj je „conditio sine qua non“, da se že v bližni bodočnosti prične železnica graditi. Rekel je, naj občine kolikor mogoče hitro sklenejo, da bodo občinsko zemljo n. pr. pašnike, po katerih bi tekla železnica, brezplačno odstopite, da so pripravljene brezplačno dati potrebnega kamenja in peska za zgradbo in da bi se vsaka občina zavezala po svojem premoženju vzeti nekaj prioriteta. — Na zasebnike naj pa občinski odbori vplivajo, da pri odkupu svojega zemljišča ne bodo stavili previsokih in neprimernih cen. Svoje izjave naj občine do 20. februarija odpošljejo deželnemu odboru, da bode konsorcij imel črno na belem, kakošnih olajšav ima od interesentov pričakovati in kakošnih ne.

Glasna pohvala donela je gosp. poslancu od vseh stranij, ko je končal svoj izvrsten govor, in reči moramo, da je pri nas v ribniški dolini dosegel, kar je nameraval in za kar se je potrudil v našo sredo. — Koj po govoru stopili so namreč možje posameznih občinskih odborov skupaj — in skoraj brez vsacega ugovora so naši vrli Ribničanje sklenili, da bode ta občina dala svet, druga pesek in kamenje — vse pa so pripravljene, da bodo po svoji moči nekaj denarja naložile pri bodoči železnici. — Čuje se, da ste se trški občini Ribnica in Sodražica zavezali za več tisočakov.

Res, prav zadovoljen sme biti gospod poslanec s svojim vspehom! Ako bode še ostale Dolenjce za železnico take dejansko navdušil, kakor je Ribničane, potem bo gotovo v treh letih tudi pri nas „lukamatija“ vriskal in našo suho robo razvažal po daljnem svetu. — V to pomozite Beg in sloga naših za ljudski blagor tako zelo vnetih zastopnikov!

S Štajarskega, 11. febr. Razvidno je iz št. 32. „Slovenca“ v poročilu iz državnega zbora, da se je prikrajšanje plačila samostalnih kuratov zgodilo vsled „napačnega tolmačenja“ postav pri izvrševanju zakona o kongruiz iz leta 1885. Premišljujočemu razmere na Goriškem nehoté se vriva misel, da je tudi na Štajarskem vravnaje kongruie nekoliko neprimerno. V duhovnijah namreč, kjer ni ustanovljena ali sistemizovana kaplanija, je dušnemu pastirju, večjidel imenovanemu „kurat“, kateri naslov je, — mimogredé omenjeno — ložje razumljiv prebivalcem ob italijanski meji, kakor pa na slov. Štajarju, manjša letna plača odločena, kakor pa župnikom, katerim je pridani še duhovni pomočnik ali kapelan. Vsakemu pa je jasno, da jeden sam duhovnik ima več opraviti, kakor pa če sta dva za delo nastavljeni. V duhovniji z enim dušnim pastirjem mora dotični duhovnik po noči in po dnevi pripravljen biti za previdenje na strme hribe, mora šolo obiskati, različne exoffo-izkaze spisovati, dočim v župnijah z ustanovljeno kaplanijo župnik oskrbuje matrike in dotične izkaze, težavniša pota in oskrbovanje šole pa prevzame navadno duhovni pomočnik ali kapelan; če je pa kapelanija izpraznjena, odloči se za poboljšek župniku letnih 110 gold. remuneracije.

Prav bi bilo torej, da bi se ne določilo manjše plačilo tistim, ki pri slabših stranskih dohodkih opravljajo trojno službo kot: dušni pastirji, kateheti in matični zapisnikarji, kakor je tista plača, katero dobiva župnik, ki si to trojno službo deli s kaplanom, tako da na vsakega izmed njiju spada le pol opravila. Naj se ne ugovorja, češ da ni treba prositi za take duhovnije. Pa včas nastopijo razmere, da marsikateri, ki se je naveličal vednega preseljevanja z enega mesta na drugo ali mu že poteče obrok župnijske skušnje, ali se vsled drugih okoljščin mora poprijeti kake kuracije.

Želeti bi bilo, da bi se po prizadevanju poslancev ob priložnosti ta nedostatna neenakost plačila opravičilo primerno vravnala.

Dnevne novice.

(Ponočni napad.) Iz Breznice smo izvedeli o tolovajskem napadu na č. g. župnika V. Mayer-ja še te-le podrobnosti: V noči med 12. in 13. t. m. proti pol dvanajsti uri stopi nekdo v župnikovo spalnico z lučjo v roki. Gospod župnik misleč, da je cerkvenik, ki ga hoče poklicati h kakemu bolniku, vpraša ga, če ga čaka kako obhajilo. Ker ne dobi nikakega odgovora, hoče vstati iz postelje, a v tem trenutku skoči neki človek skozi sobo proti njemu ter zamahne z orodjem proti njegovi glavi, a zadela je le levo prsno stran. Sedaj jame gosp. župnik na pomoč klicati ter trkati hlapcu, ki je spal v sobi pod njim, z rokami se je branil napadnika ter dobil pri tem več ran, da je kri kar curkoma tekla. Nato je zločinec pobegnil. Zaklenivši vrata za seboj šel je skozi prazno kapelansko sobo, skočil skozi okno in zginil. Hitro poklicani zdravnik je konstatoval, da je rana na levi prsni strani od sekire; kost leve roke je z ostrim orodjem presekana. Na desni roki je globoka rana. Vsled teh ran je vzgledni gospod izgubil mnogo krvi in pretekli bodo meseci, predno bo mogel opravljati svoja duhovniška opravila. — Če je hudodelnik ta grozovit zločin storil iz maščevanja ali pa iz roparskih namenov, sedaj še ni znano. Orožniki in domači ljudje se trudijo, da bi zasledili hudobneža.

(Vojaški nabori) 17. pešpolka bodo: Dne 1. marca v Ljubljani; 3. in 4. marca v Prevojah; 5., 6., in 7. marca v Kamniku; 8., 10. in 11. marca v Škofji Loki; 12., 13. in 14. marca v Kranju; 15., 17. in 18. marca v Radovljici; 20. in 21. marca v Višnji Gori; 22., 24. in 26. marca v Litiji; 27., 28., 29. in 31. marca, dalje 1. in 2. aprila v Krškem; 8., 9., 10., 11. in 12. aprila v Metliki; 15. in 16. aprila v Črnomlju; 17., 18. in 19. aprila v Kočevju; 21. in 22. aprila v Ribnici; 23. aprila v Vel. Laščah; 25., 26., 28. in 29. aprila v Ljubljani za ljubljansko okolico; 30. aprila in 1. maja na Vrhniki. — Za 97. pešpolk bodo nabori: Dne 22. marca v Ilir. Bistrici; 24. marca v Ložu; 26. in 27. marca v Logateci; 28. in 29. marca v Idriji; 31. marca in 1. aprila v Vipavi; 10., 11. in 12. aprila v Postojini.

(Premeščen) je vsled lastne prošnje gosp. Seb. Kocbek, c. kr. davkar v Rotenmanu na enako mesto v Lipnico. Umirovljen je g. J. Burja, ces. kr. glavni davkar v Celji.

(Prememba posesti.) Hišo št. 77 v Spodnji Šiški, kjer je bil svoj čas vinski hram Janeza Gregoriča, kupil je vinotržec g. J. C. Juvančič od gosp. Dekleve.

(Za župnijo Dob) je preč. stolni kapitelj ljubljanski prezentoval č. g. J. Gerčarja, gimnazijskega kateheta in mestnega kapelana v Kranju.

(Obsojen) je bil pri porotni sodbi v Celji hlapec Miha Kaliger iz Koblja na Pohorju na vislice, ker je s stolom ubil svojega gospodarja v Spod. Valci.

(„Zgodovinskega Zbornika“) izšla je zadnje dni 8. številka. Podaja nam na prvem mestu v „diplomatariju“ potrdilno bulo ustanovitve ljubljanske škofije od papeža Pija II. z dne 6. septembra leta 1462. — Dalje priobči pod naslovom: „Zadnji dnevi cesarja Jožefa II.“ znamenito latinsko listino z dne 3. marca 1790, ki se hrani v ljubljanski semeniški knjižnici. — Konečno nadaljuje g. J. Šašel svoj z veliko marljivostjo sestavljeni spis: „Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov na Kranjskem“. — Citatelje še prav posebno opozarjamo na prezanimivo listino, opisujočo zadnje dneve cesarja Jožefa II., ker našel bode v njej toliko znamenitih in maloznanih ali celo popolno neznanih podatkov, osvetljujočih značaj cesarja Jožefa, da nam bode za to opomnjo gotovo hvaležen.

(C. kr. deželno sodišče) v Ljubljani je proglasilo zapravljevcem Janeza Petelina, posestnika na Bregu št. 7 pri Borovnici; varuh njegov je gosp. Anton Kobi, posestnik na Bregu.

(Odbor kmetijske in obrtne razstave,) ki bode meseca maja otvorjena na Dunaji, je sklenil, da bode dal kovati posebne svetinje, ki se bodo delile razstavljalcem. Oglasilo se jih je nekda toliko, da zmanjkuje prostora.

(Protestantizem na Avstro-Ogerskem.) Protestantški šematizem, izdan na svetlo od protestantskega vrhnega sveta na Dunaji za leto 1886, navaja v Cislitvaniji 411.313 protestantov, tem nasproti je rimskih katoličanov skoro 18 milijonov in obeh zedinjene grške cerkve poltretji milijon. V Cislitvaniji

je 225 župnih in podružnih občin, 230 propovednikov, 234 šol in 230 učiteljev. Protestantске občine v Galiciji, Bukovini, Gorenji in Spodnji Avstriji, na Štirnem, Koroškem, na Kranjskem, Tirolskem, Solnograškem, Predarliskem in v Primorju so skoro povsem — nemške. Na Češkem in Moravskem so protestantske občine večinoma češke, v Sileziji poljske. Na Češkem je 119.997, na Moravskem 57.665, v Sileziji 79.022, na Spodnjem Avstrijskem 39.750, na Gor. Avstrijskem 16.359, na Štirnem 9159, na Koroškem 17.521, na Kranjskem 509, na Primorskem 2167, v Dalmaciji 77, na Solnograškem 743, na Tirolskem 1407, na Predarliskem 760, v Galiciji 40.190 in v Bukovini 14.190 protestantov; torej pri nas in v Dalmaciji najmanj. Najštevilnejše protestantske občine so na Dunaji (30.376 duš), v Tešinu (15.115) in v Aši (14.498). Mnogo občin broji samo po 2000, 500, 200 in 100 duš. Večina teh malih občin je odkazana na podporo društva Gustava Adolfa.

(Narodna čitalnica v Kamniku) priredi v nedeljo, dne 16. t. m., veselico. Vspored: 1. „Lumpaci-Vagabundi“. Carobna burka s petjem v treh dejanjih. Po Nestroy-u poslovenil J. Alešovec. Petje za to igro podučuje prav marljivo g. Filec. Ker so glavne in druge vloge v najboljših rokah, nadejamo se zabavnega večera. 2. Prosta zabava. Vstopnina navadna. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Raznoterosti.

— Zakladi v Carjigradu. V kleti zakladnice grških cesarjev našli so delavci bogate zaklade iz bizantinskih časov. Sultan izvolil je na to komisijo, katera naj preišče te zaklade. Klet ima dragoceno zbirko orožja. Posebno znamenito je orožje cesarja Konstantina Palaeologa.

— Hripa ozdravila je moža, biva očega v Gorici, ki je pred nekaj leti popolnoma zgubil vonj. Ni dolgo temu, kar je torej omenjeni mož zbolel za hripo. Prebivši to bolezen, dobil je popolnoma vonj, kar ga je močno iznenadilo.

— Slab izgovor. Gospodar zapazil je pri mesečnem svitu tatú, ki je hotel po lestvici skozi okno. „Kaj delate tu? ali se mi ne poberete précej doli!“ zavpije gospodar. „Tiho! Ne motite me! Mesečen sem!“

Telegrami.

Novo Mesto, 14. februarja. Za nakup glavinskih delnic dolenske železnice podpisalo je danes mesto 8000 gld., drugi interesi 6000 gld.

Dunaj, 14. februarja. Vlada je zbornici predložila postavo gledé prometa tostran Litave s sodi, preizkušeni na Ogerskem, in gledé prepovedi zasebnih znamenj na sodih, ki morajo biti preizkušeni. Poslanec Mauthner in tovariši interpeljujejo trgovskega ministra, ali hoče obravnavati z ogersko vlado, da bi vpeljali obestranske poštnine proste pošiljatve v chek- in clearing-prometu.

Praga, 14. februarja. Mestni odbor za Husov spomenik je sklenil, predlagati mestnemu zastopu, naj v Pragi ne dovolijo prostora za Husov spomenik. — Društvo praških meščanov je soglasno sklenilo z ozirom na zahteve liberške trgovske zbornice resolucijo, v kateri izraža željo, naj bi se vse prebivalstvo Češkega vdeležilo deželne jubilejne razstave, ki naj bi se ne preložila na leto 1892; glavni odbor naj bi se ne razdelil v nemški in češki odsek.

Budimpešta, 13. februarja. Grof Hartenau, bivši bolgarski knez Aleksander, je bil od cesarja sprejet v avdijenci; skoro gotovo bode vstopil v avstrijsko armado.

Pariz, 13. februarja. Zvečer so izpustili vse, katere so prijeli zaradi demonstracij; vojvoda Orleanski se proti razsodbi ne bo pritožil.

Pariz, 14. februarja. Zaprli so več razgrajajočih dijakov.

Rio de Janeiro, 13. februarja. Cesario Alvin je novi minister za notranje stvari.

Zanzibar, 14. februarja. Sultan je umrl.

Tuji.

11. februarja.

Pri **Stonu**: Brauhamer, potovalec, Karraeh, tovarnar, Steindler in Klein, trgovca, Glück z Dunaja. — Haas iz Radovljice. — Moschig iz Gorice. Geršina iz Reke. — Vilar iz Starega trga.

Pri **Mattéu**: Strauss, Stich, Fischer, trgovci, Reisinger, potovalec, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Rink iz Galicije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		737.2	-3.7	sl. vzh.	oblačno	
13. u. pop.		737.5	0.0	"	"	0.80
9. u. zveč.		739.8	-2.6	"	"	sneg

Srednja temperatura -3.3° za 2.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	89 " 10 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	927 " — "
Kreditne akcije	322 " 15 "
London	119 " 15 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 45 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemške marke	58 " 07 1/2 "

Ribje olje s katranom lekarja Piccoli-ja

v Ljubljani se lahko uživa in prebavlja, tolaži kašelj, olajša odkašljevanje; bolnik, uživajoč ga, se sploh boljše počuti in dobi slast do jedi. Steklenica 80 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (10)

Skladbe

r. Gregorija Riharja,

katerih lastnica je bila do svoje smrti sestra skladateljeva, Jerica Rihar, se dobivajo sedaj le še pri podpisnem.

Leopold Rihar,

(10—5)

kapelan v Križih. Pošta Tržič.

Marijacejske železodejne kapljice

posebno zdravilne pri železodnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanju teka, slabosti železoda, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju železoda, gorčici, zlatenici, gujusu in bruhanju, glavobolu (če izvira iz železoda), krču v železodu, zaprtju, prenapolnjenju železoda z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr. Osrednji razpisatelj: Lekarnar KAROL BRADY, Kromeriz (Moravija).

Svarilo: Pristno marijacejske železodejne kapljice se mnogo ponarjajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rudičem zavrtku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu.

(20)

Marijacejske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim uspehom pri zaprtju in zapenjanju rabljene kroglice se sedaj mnogo ponarjajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnjo varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradyja, Kromeriz. — Cena 6 kroglic 20 kr., 6 kroglicam 1 gld. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 kroglic 3 prosto doplačljivo 1 gld. 20 kr., 12 kroglic 2 gld. 20 kr.

Marijacejske železodejne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in 6 kroglicah naveden v navodilu rabe.

Marijacejske železodejne kapljice in čistilne kroglice so pristno dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojini: pri lekarnarju F. Baccaricchu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Koblaku; — v Novem Mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizoliiju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blašku.

Po kratu rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Nova ameriška

zobna glicerín-crème

(preskušena od zdravstvene oblasti)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi, c. kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr. V Ljubljani pri lekarnarjih Erasmu Birschitzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—29)